

“स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत “चला जाणूया नदीला” या अभियानासाठी जिल्हास्तरीय समिती स्थापन करणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन**  
**पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग**  
**शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र.२७६/सां.का.४**  
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,  
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२  
दिनांक : १४ ऑक्टोबर, २०२२

**संदर्भ :** शासन निर्णय पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र.२७६/सां.का.४, दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२२

#### **प्रस्तावना :-**

गेल्या काही वर्षातील पर्जन्याच्या विचलनामुळे कधी अनावृष्टी तर कधी अतिवृष्टी होते आहे. परिणामी पूर आणि दुष्काळ यासारख्या समस्या वारंवार भेडसावत आहेत. यामुळे शेती उत्पादनावर विपरीत परिणाम होतो आहे. वाढते नागरीकरण, आणि औद्योगीकरणामुळे उपलब्ध पाण्यावरील ताण वाढला आहे. प्रदूषणासारख्या वाढत्या समस्यांमुळे उपलब्ध भूपृष्ठजलाची उपयुक्तता घटत आहे. नद्यांमध्ये / जलाशयामध्ये आलेल्या गाळामुळे त्यांची वहन क्षमता / साठवण क्षमता कमी झालेली आहे. या सर्व बाबींचा विचार करता नदीला जाणून घेणे आणि तिच्या समस्यांचा अभ्यास करून त्यांची सोडवणूक करण्यासाठी उपर्निर्दिष्ट संदर्भिय शासन निर्णयान्वये मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाच्या निमित्ताने “चला जाणूया नदीला” या अभियानाखाली नदी संवाद यात्रेची सुरुवात दिनांक २ ऑक्टोबर २०२२ रोजी सेवाग्राम वर्धा येथून झालेली आहे.

#### **सदर अभियानाचे उद्दिष्ट :-**

१. नदी संवाद अभियानाचे आयोजन करणे.
२. जनसामान्यांना नदीसाक्षर करण्याबाबत उपाययोजना आखणे
३. नागरीकांच्या सहकार्याने नदींचा सर्वकष अभ्यास करणे व त्याबाबचा प्रचार व प्रसार करणे
४. अमृत वाहिनी बनविण्यासाठी मसुदा तयार करणे.
५. नदीचे स्वारस्थ्य आणि मानवी आरोग्य याबाबत प्रचार व प्रसार रूपरेषा आखणे.
६. नदीचा तट, प्रवाह जैवविविधतेबाबत प्रत्येक जिल्ह्यात प्रचार, प्रसार याबाबत नियोजन करणे.
७. नदी खोल्यांचे नकाशे, नदीची पुर रेषा, पाणलोट क्षेत्राचे नकाशे, मातीचे क्षरण, पर्यजन्याच्या नोंदी, मागील पाच वर्षातील पूर आणि दुष्काळाच्या नोंदी या बाबतची माहिती संकलित करणे.
८. पावसाचे पाणी योग्य जागी अडवून भूजल स्तर उंचावणे, जनजागृती करणे.
९. अतिक्रमण, शोषण आणि प्रदुषण या तीन प्रमुख कारणांचा अभ्यास व त्याचा परिणाम अभ्यासणे.
१०. नदी संवाद यात्रा आयोजित करण्याबाबत आराखडा तयार करून अंमलबजावणी करणे.

११. नदी, समाज आणि शासन यांच्यात सुसंवाद प्रस्थापित करणे.

सदर अभियानांतर्गत प्रत्येक जिल्ह्यातून वाहणाऱ्या निवडक नद्यांबाबतची माहिती, तिचा प्रचार-प्रसार आणि त्यानुषंगिक बाबींसाठी सहाय्य करण्याकरिता जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हानिहाय समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

### शासन निर्णय-

“स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” याअंतर्गत “चला जाणूया नदीला” या अभियानाच्या सहाय्यासाठी राज्यातील प्रत्येक जिल्हामध्ये खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	सदस्याचे नांव	पद
१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सह अध्यक्ष
३.	निबंधक, विद्यापीठ (जिल्ह्याच्या मुख्यालयी विद्यापीठाचे मुख्यालय असल्यास)	विशेष निमंत्रित सदस्य
४.	आयुक्त महानगरपालिका (जिल्ह्याच्या मुख्यालयी महानगर पालिका असल्यास) किंवा त्यांचे उपायुक्त दर्जपेक्षा कमी नसलेले प्रतिनिधी	विशेष निमंत्रित सदस्य
५.	निवासी उप जिल्हाधिकारी	सदस्य
६.	प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	सदस्य
७.	उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत)	सदस्य
८.	जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी	सदस्य
९.	कार्यकारी अभियंता (छोटे पाटबंधारे जिल्हा परिषद)	सदस्य
१०.	जिल्हा जलसंधारण अधिकारी (स्थानिक स्तर)	सदस्य
११.	वरिष्ठ भू वैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा	सदस्य
१२.	आरोग्य उपसंचालक	सदस्य
१३.	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	सदस्य
१४.	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)	सदस्य
१५.	शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)	सदस्य
१६.	जिल्हा माहिती अधिकारी	सदस्य
१७.	उपविभागीय अधिकारी (सर्वे)	सदस्य
१८.	कार्यकारी अभियंता जलसंपदा सर्व	सदस्य
१९.	अध्यक्ष, कृषी विज्ञान केंद्र (जिल्ह्यात असल्यास)	सदस्य
२०.	प्रादेशिक अधिकारी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ	सदस्य
२१.	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी	सदस्य
२२.	गटविकास अधिकारी (सर्व)	सदस्य
२३.	प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	सदस्य
२४.	संचालक विभागीय जलसाक्षरता केंद्रे	सदस्य
२५.	कार्यक्रम अधिकारी राष्ट्रीय सेवा योजना सर्व महाविद्यालये	सदस्य
२६.	अधीक्षक अभियंता (सिंचन व्यवस्थापन) जलसंपदा विभाग	सह सदस्य सचिव

२७.	जिल्हा वन संरक्षक “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयक	सदस्य सचिव
२८.	नदी प्रहरी सदस्य ( जिल्हा निहाय सोबत जोडलेल्या यादीमध्ये नमूद करण्यात आले आहे ) (जास्तीत-जास्त ३ सदस्य)	सदस्य
समितीची बैठक प्रत्येक महिन्यास अनिवार्य असेल. आवश्यकता भासल्यास का पेक्षा अधिक वेळा घेता येईल.		

### ०२. समितीचा कार्यकाळ :-

- शासन निर्णय निर्गमित झाल्यापासून एक वर्ष अथवा पुढील आदेश होई पर्यंत यापैकी जे अगोदर घडेल ते.

### ०३. समितीची कार्यकक्षा :-

- “चला जाणुया नदीला” ही नदी यात्रा आशयपूर्ण, प्रभावी आणि लोकसहभागाची चळवळ होण्यासाठी शासनाच्या सर्व विभागाकडून आवश्यक ते सर्व सहकार्य वेळेवर करण्यासाठी सनियंत्रण
- जिल्हास्तरावरील यात्रेचे स्थानिक परिस्थितीनुसार नियोजन करण्याचे अधिकार त्या-त्या जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना असतील.
- यात्रेच्या पूर्वतयारी साठी सोबतच्या परिशिष्टानुसार आवश्यक ती पूरक माहिती संबंधित विभागाने नदी यात्रीस पुरवावी.
- यात्रेदरम्यानच्या समन्वयासाठी तक्त्यात नमूद क्षेत्रिय कार्यालयातील एक समन्वयक अधिकारी घोषित करणेबाबत जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून कार्यवाही करण्यात यावी.

### ०४. जिल्हाधिकारी यांच्याकडून समितीतील “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयक व त्यांच्या समवेत कार्यरत या अभियानाच्या चमुतील सदस्यांना उपलब्ध करून घावयाच्या सोयी-सुविधा :-

- वास्तव्यासाठी प्राधान्याने आणि शासकीय दराने शासकीय विश्रामगृह
- ग्रामसभा, महिला सभा, शाळांना, महाविद्यालयांना शासकीय कार्यालये, उद्योग इ आस्थापनांना भेटीदरम्यान त्या-त्या विभागाचा एक समन्वयक उपस्थित राहील, अशी व्यवस्था करण्यात यावी.
- यात्रा यशस्वी व्हावी यासाठी आवश्यक ते सर्व सहकार्य देणे.
- नदी यात्रेदरम्यान प्रचार व प्रसिद्धीसाठी समितीतील “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयकासाठी (चित्र बोर्ड, माहिती फलके, एल.ई.डी. इत्यादी ) एक कॅटर व एक प्रवासी वाहन याची व्यवस्था जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून करण्यात यावी.
- समिती अध्यक्ष आणि नोडल अधिकारी यांचा सर्व विभागाशी नियमित संपर्क असावा यासाठी जिल्हाधिकारी यांनी त्यांच्या अधिपत्याखाली जबाबदार अधिकारी नियुक्त करावा.
- जिल्हाधिकारी यांनी “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयकाना उपलब्ध करून घावयाची माहिती परिशिष्ट-२ मध्ये सोबत जोडली आहे.

**०५. अमृत नदी यात्रेचा कालावधी :-**

- या यात्रे दरम्यान २ ऑक्टोबर, २०२२ ते २६ जानेवारी, २०२३ या कालावधीमध्ये संपूर्ण राज्यभरातील किमान ७५ नद्यांवर यात्रा संपन्न होणार आहे. (नद्यांची संख्या ७५ पेक्षाही अधिक असू शकेल).
- प्रत्येक जिल्हयात सदर अभियान दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम यांच्या जन्मदिनाचे औचित्य साधुन “चला जाणुया नदीला” या अभियानाची सुरुवात जिल्हयाच्या मुख्यालयात समितीची बैठक आयोजित करून करावी.

**०६. अभियानाचा कृति आराखडा :-**

- १५ ऑक्टोबर २०२२ ते ३० नोव्हेंबर २०२२ या कालावधीत यात्रेचा /अभ्यासाचा पहिला टप्पा पूर्ण करण्यात यावा. दिनांक १ डिसेंबर २०२२ पासून ३१ डिसेंबर २०२२ या कालावधीत यात्रेचा दुसरा टप्पा असेल.
- या अभ्यासावर आधारित लोक शिक्षणाचा आणि प्रबोधनाचा कार्यक्रम नियोजित करावा.
- दिनांक १ जानेवारी २०२३ ते २० जानेवारी २०२३ या काळात अहवालाचे अंतिमीकरण करण्यात यावे. याबाबत जिल्हाधिकारी यांनी स्वतः लक्ष घालून संबंधितांना सूचना देण्यात याव्यात.
- २२ जानेवारी, २०२२ पर्यंत या उपक्रमासाठी शासनाच्या समन्वय विभागाकडे जिल्हाधिकारी यांनी अहवाल सादर करावा.

**०७. अमृत नदी यात्रेचे संभाव्य स्वरूप :**

नदी यात्रा तीन टप्प्यात असेल

- **पूर्वतयारी :-** जिल्हास्तरावरील “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयकांनी स्थानिक यंत्रणेकडून आवश्यक ती माहिती जिल्हाधिकारी यांचेमार्फत विहित वेळेत प्राप्त करून घ्यावी.
- ज्या ठिकाणी यात्रा प्रवेश करणार आहे त्याबाबत विहित वेळेत त्या त्या ठिकाणातील स्थानिक प्रशासन/ लोकप्रतिनिधी /संस्था इ. यांना संबंधीत क्षेत्रीय शासकीय यंत्रणेकडून अवगत करण्यात येईल. या उपक्रमात स्थानिक विद्यार्थी/महिला/ सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी यांचा जास्तीत जास्त सहभाग असण्याबाबत समितीने प्रयत्न करावा.
- **ग्रामीण /शहरी भाग येथील भेट :-** सर्वसाधारणपणे सूर्योदय ते सूर्यास्त या काळात भेट असेल (आवश्यकता असेल तर दोन दिवस देखील नियोजन करण्यास हरकत नाही).
  - पहिल्या सत्रात गावातील लोकांशी यात्रेचा उद्देश इ. बाबत चर्चा असेल,
  - दुसऱ्या सत्रात शिवार फेरी /प्रक्षेत्र भेट उद्योग भेट इ. भेटी दरम्यानच्या समन्वयकांनी अभ्यासपूर्णरित्या नोंदी घेवून जिल्हाधिकारी यांना शासनास सादर करण्यासाठी पाठविण्यात याव्यात

- नदीच्या समस्या जाणून घेण्यासाठी नदी यात्रेतील सदस्यांनी खालील प्रकारचे गट तयार करून आवश्यक तेथे संबंधीत अधिकारी यांच्याशी चर्चा करून समस्या व त्यावरील उपाययोजना याबाबतचा अहवाल जिल्हा समितीतील सदस्यांना सुपूर्द करावा. “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयक सदस्य छाननी करून जिल्हाधिकारी यांना अहवाल सादर करतील.
  - नदीचा अभ्यास गट
  - नदी समस्या विश्लेषण गट
  - नदी निदान गट
  - नदी उपचार गट
  - नदी क्षेत्रात असलेली शाळा, महाविद्यालय, तंत्र महाविद्यालये इ. संस्थामधून तज्ज गट
  - लोकशिक्षण

#### ०८. नदीची पाठशाळा :-

स्थानिक पातळीवर नदीच्या समस्या आणि त्यावरील संभाव्य उपाय याबाबत विभिन्न घटकांपर्यंत शाळेय / महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांमार्फत तसेच इतर लोकसहभागातून “चला जाणुया नदीला” अभियानाचे समन्वयकांमार्फत उपक्रम राबविण्यात यावा.

#### ०९. निधी :-

“स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” या उपक्रमांतर्गत जिल्हा वार्षिक योजनांतर्गतच्या नाविण्यपूर्ण योजनांसाठीच्या मंजूर तरतूदीच्या कमाल ९० टक्के मर्यादेपर्यंत विशेष बाब म्हणून नियोजन विभागाचे पत्र क्र. डीएपी-१०२२/प्र.क्र.९३/का.१४८१ दिनांक ११ मे, २०२२ च्या पत्रान्वये विशेष बाब म्हणून निधी उपलब्ध करून देण्याचे निर्देशित केले आहे. त्यानुसार या अभियानासाठी लागणारा प्रशासकीय तसेच इतर अनुषंगिक बाबींवर होणारा खर्च जिल्हा नियोजन विकास समितीच्या निधीमधून करण्यात यावा.

#### १०. नदी व समन्वयक :-

सोबत निवड केलेल्या राज्यातील नद्या व त्यावरील नियुक्त समन्वयक व त्यांचा संपर्क क्रमांक परिशिष्ट-१ मध्ये जोडलेला आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२२१०१४१९४२४२७८२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

( विलास रा. थोरात )  
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, मलबार हिल, राजभवन, मुंबई

२. मा. अध्यक्ष/मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
३. मा. सभापती/मा. उप सभापती, विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
४. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
७. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव
८. मा. विरोधी पक्षनेता विधानसभा / विधान परिषद यांचे खाजगी सचिव
९. सर्व मा. सदस्य, विधानसभा / विधान परिषद
१०. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
११. प्रधान सचिव, विधीमंडळ सचिवालय मुंबई
१२. सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (इमारत)
१३. सर्व विभागीय आयुक्त
१४. सर्व जिल्हाधिकारी
१५. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद
१६. सर्व आयुक्त महानगर पालिका
१७. संचालक नगरपालिका प्रशासन
१८. सर्व मुख्याधिकारी नगरपालिका/नगरपरिषद
१९. सर्व मान्यवर शासकीय सदस्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
२०. सर्व मान्यवर समिती समन्वयक (सांस्कृतिक कार्य संचालनालयामार्फत)
२१. सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
२२. उप सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
२३. संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, जुने सचिवालय इमारत, एम.जी. रोड, मुंबई ३२
२४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई
२५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
२६. कार्यासन अधिकारी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग (अर्थसंकल्प शाखा)
२७. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा) - १ महाराष्ट्र, मुंबई
२९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा) - २ महाराष्ट्र, नागपूर
३०. महालेखापाल (लेखा अनुज्ञेयता) - १ महाराष्ट्र, मुंबई
३१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - २ महाराष्ट्र, नागपूर
३२. निवड नस्ती, सां.का.४.

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location	
<b>Godavari Basin</b>								
1	Shivna	120	Gokul Santaram Surase	9511069 999	Auranga bad	Ajhantha Hills, Goutala, Tal Kannad	Sendurwadi, Gangapur Tal.	
			Satish Wagh	9764856 766				
2	Manjara	724	Mr. Aniket Lohiya	9823030 005	Beed	Gokhadi, Tal-Patoda, Dist - Beed	Basar	
			Hussein Gawali	9421939 392				
			Mr. Aniket Lohiya	9823030 005				
			Sanjay Gawai	9423345 877	Latur			
			Captain. Dr. B M Godbole	9423719 660				
			Mr. Aniket Lohiya	9823030 005				
			Mr. Aniket Lohiya	9823030 005				
			Pramod Deshmukh	8788054 067	Nanded			
			Dipak Mortale	9422174 647				
3	Seeta nadi	38	Balasaheb Shimbolikar	8087544 777	Nanded	Sitakhandi, Tal - Gokarn	Trifalkota, Tal - Mudatkhe d	
			Nandan Phatak	9422741 498				
4	Dham	86	Murlidhar Belkhode	9822523 895	Wardha	Gundmund, Tal- Aaravi	Saungi Berada, Tal- Samudrapur	
			Madhav Kotasthane	9422142 781				
5	Lendi	80	Kailas yesge - Kavalgaon kar	9890737 451	Nanded	Udgir district Latur	Sangavi, Tal- biloli	

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
			Vasant Ravangaon kar	7350156 367			
			Yadav Borgaonka r	9503135 081			
6	Manar	162	Pramod Deshmukh	8788054 067	Nanded	Dharmapuri, Tal- Ahamadapur	Hivrga Thadi
			Shivaji Deshpand e	7588068 900			
7	Dudhana	177	Ramakant Kulkarni	9881700 332	Auranga bad	Aurangabad , Jalna- Parbhani	Hattagaon , Parbhani
			Sarang Salavi (Parbhani)	9890712 688			
			Ratnadeep Munde	9022348 484			
			Ramakant Kulkarni	9881700 332	Parbhani		
			Ramakant Kulkarni	9881700 332	Nanded		
8	Jeev Rekha	24	Manohar Sarode	8855063 776	Jalna	Akola dev Tal - Jafarabad	Jafarabad
			Jayaji Paikrao	9423141 797	Hingoli	Aagarwadi, Kankarwadi	Sangam Chincholi
			Dishant Paikrao	9423106 858			
			Jayaji Paikrao	9423141 797	Nanded		
			Dayanand Kadam	9423141 797			
10	Madhom ati	5	Sudhir Sabhadinde	9922699 011	Hingoli	Aundha- Vasai	Aundha
			Vilas Athawle	9881913 082			
11	Gomati	4	Rahul Salve	9881567 804	Hingoli	Gilori	Sengaon
			Haribhau Khanpate	8552853 209			

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
			Dinesh Jamdade	7755957 165			
12	Bhadbha di	25	Haribhau Pattebahadur	9325233 029	Hingoli	Malhivra to	Hingoli
			Datta Ghuge	9970965 585			
13	Modbi	3	Vijay Mulgir	8805545 748	Hingoli	Sirali- Kondhur	Kalamnuri
			Balaji Narwade	9921636 207			
14	Bhuvan	4	Purushuttam Motipovle	9960860 297	Hingoli	Umra Wable	Hingoli
			Siddharth Khandare	9359566 796			
15	Chinchor di	4	Ramrao Khandare	9284782 558	Hingoli	Pandara- Chinchordi	Audha
			Datta Bhoyar	7447463 120			
16	Nag	56	Pradyumn a Sahasrabhojanee	9422106 238	Nagpur	Lava, Nagpur,	Sangames war, Nagpur
			Arvind Kadbe	9422112 420			
17	Adhala	55	Vitthalrao Shewale	9372012 221	Osmana bad	Mahankal dongar, pitta kila tal akole, Dist: nasik	Mangalapur tal sangamner
			Vittal shewale	9372012 221			
			Subash Deshmukh	9975714 834	Ammed nagar		
18	Erai/ Irai	104	Dr. Suresh chopane	9822364 473	Wardha	Hadasti	Chimur Hills
			Yogesh Dudhpach are,	9960011 370			
19	Kundlika (Jalna )	22	Uday Shinde	9823017 093	Jalana	Tapovan, Tal-	Panchmukhi

પરિશિષ્ટ - ૧

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
			Ajit Gokhale	9870423 023		Madanapur	Mahadev Mandir, Jalna
			Suresh Kesapurkar	9423731 480			
20	Nirguda River	55	Dr. Kishor Moghe	9422868 949	Yavatma l	Jalaka, Tal- Maregaon	Vadjuga, Dist- Chandrapur
21	Waldevi	30	Pranali Chikte	8788913 062			
22	Agasti (Kopargo an)	60	Uday Thorat	7020915 643	Nashik	Anjneri Parvat, Dist - Nashik	Darna River Chehedi, Dist - Nashik
			Sunil Mendhek ar	9373906 867			
23	Holna	28.2 5	Adinath Dhakne	7558397 070	A. Nagar	Ankai Tankai Parvat Rang, Tal- Manmad, Dist- Nashik	Sonari Tal - Kopargaon , Dist - A.Nagar
			Vasudev Salunkhe	9370389 291			
			Lala Saheb	9975954 622			
			Babasaheb Chawan	9960179 261			
			Govind Jhamdar	9850967 484			
24	Ughadi		Sweksha Gupta	9695982 097		Kol, Beed	Deula, Beed
			H B Deshmukh	9422543 283			
25	Uma	130	Rahul Gulghane	7038700 652	Chandrapur	Ptchua, Tal- Chimur, Dist- Chandrapur	Confluenc e with Wainganga Nadi, Dist- Chandrapur
26	Asna	60	Ajay S Kakde	9404118 182			
			Dr. Parmeshw ar Poul	9096304 978	Hingoli	Shiradshaha pur, Tal - Auodha, Dist	Trikut, Tal - Nanded, Dist -

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
			Varsha Poul	9096304 978		- Hingoli	Nanded
			Tanaji Bhosale	9822476 856	Nanded		
27	Varuna	20	Sunil Pardesi	9325433 331	Nanded	Manori Shirvar. Nashik	Panchwati Nashik
			Rahul Jore	9921993 501			
28	Ner Pinglai	35	Gajanan Kale	9420126 091	Amravati	Ner Pinglai gad, Dist- Amaravati	Vardha Nadi Dhamntri village, Dist- Amaravati
29	Kholad	40	Rajiv Ambapure	9850223 816	Amarava ti	Bhankhed Tekadi, Tal - chandur railway	Bembla river, pimple khuta Village
30	Kham	45	Sham Dande	9665792 223	Auranga bad	Jatvata Hills	Bramhgav han
			Anna Vidya	9665792 223			
			Anand Asolkar	7720045 508			
31	vena/ Wana	86	Ajay Sorde	8888410 300	Wardha	Khu. Vadgaon, Tal- Umred	Tavangi, Tal- Hinganghat
			Sudhakar Patil	9096048 832			
32	Chulband - (Bhandara Gondia)		Dilip Pandhare (Bhandara)	8275480 199	Gondhia .	Salwgaon Dalli	Soni
33	Kapila	18	Yogesh Barve	9511725 151	Nashik	Adgav Bhujbal Nashik	Panchwati Nashik
			Dipak Bairagi	9922030 401			
34	Nandini (Nasardi)	40	Prof. Somnath Muthal	9822822 369	Nashik	Mahiravni Belgaov, Nashik	Nashik
			Chandan Khetele	8888139 191			

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
35	Pinjharda	40	Pramod Sardar	8605714 480	Akola	Wai Lohara Washim	Katepurna Nadi Pardi, Akola
			Suresh Sonavane	8767985 238			
			Sandeep Gavande	9923253 377			
36	Mahalungi	41	Sampatrao trayambak rao Deshmukh	7588600 614	Nashik	Patta Killa, near Tirade	Sangamne r
			Dr. Rupvate Waliba	9822682 976			
			Sampatrao trayambak rao Deshmukh	7588600 614	Ahamad nagar		
			Viresh Adep	9604781 631			
37	Moti	71	Manoj Vijay Sathe	7558515 151	Nashik , Ahamad nagar	Ankai Tankai Parvat Rang,	Sawanstar, kopargaon , Ahamadnagar.
			Prashant Pardeshi	9011703 703			
38	Khobraga di	81	Keshav Gurnule	9420144 035	Gadchir oli	Gadchiroli	Dongargao n
			Satish Gogulwar	9422123 016			
39	Kathani	70	Manohar Hepat	9422551 234	Gadchir oli	Pendhari Mountain Range (427 mtr above sea Level)	Wainganga- Sakhara Village ( Gadchiroli )
			Umesh Mahare	9307569 097			
40	Pen Ganga	84	Dr. Chandrash ekhar Deshmukh	9823389 990	Washim, Auranga bad	Bubaneswar, Aurangabad	Resod, Washim
41	Yashoda	445	Raju Pawar ( Kamalnaya n Bajaj)	8888803 432	Wardha	Boribala, Tal-warli	Hinganghat

परिशिष्ट - १							
Name Of coordinator (River wise)							
Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location
Krishna River							
Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact Number	District	Origin Location	Confluence Location
B	Krishna Basin						
42	Krishna	130	Sumant Pande Pradeep Patankar Sandip Shrotri Dr. Ravindra Vora Manoj Patil Uday Gaikwad Nitin Dohiphode	97640 06683 94220 39483 9822058 583 98232 79009 9890979 282 9822194 393 9561933 771	Pune satata Sangli kolhapur	Rises from the Western Ghats near Jor village of Satara district of Maharashtra	Meets Bay of Bengal at Hamasaladevi in Andhra Pradesh
43	Venna	56	Vilas Pawar Bajarang Choudhari		Satara	It rises near Mahabaleshwar, a famous hill station in the Western Ghats.	Sangam Mauli - Satara Maharashtra
44	Tilganga	31	Prakash Patil	9822858 615	Sangli	Karmale, Taluka-Shirala	Bahe, Tal-Walwa
45	Agrani	97	Narendra Chugh Abasaheb Shinde	9850074 952 9172748 586	Sangli	Originates near Balwadi on Khanapur plateau. At origin, there is a small tree temple of great Agastya rishi.	Bahe, Tal-Walwa

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location
46	Mahakali	22.5	Ankush Narayanka r	7066599 199	Sangli	Basappachi Wadi Lake	Bahe, Tal- Walwa
			Mr. Sagar Patil	9405555 151			
47	Kadvi	26	Mr.Rajendra shankar Lad Mr Ajinkya Namdev Berde	7972194 747	Kolhapur	The source of Kadavi river in Kolhapur district is near Amba Ghat in the Sahyadri Mountains. 700 m. Occurs in high altitude regions.	Sagav - Kolhapur District, Maharashtra
48	Pohar/ Popfodi	54	Prakash Arjunwar	9422153 293	Gadchir oli	Forest Area, Village Hippaner	Wainganga River at Shivane
			Prof Deepak Thakare	9763158 746			
49	Panchagna	83	Sandeep Chodankar	9011303 999	Kolhapur	It starts from Prayag Sangam (Village: Padali BK., Taluka: Karvir, Dist:Kolhapur)	Narsobaw adi, Sangli, Maharashtra
50	Yerla	125	Sundargiri Maharaj	9421179 399	Satara	Yerla River originates from Solknath Hill in the north of Khatav Taluka of	Bramhanal , Sangli, Maharashtra
			Prakash Jadhav	9145707 134			
			Sampatrao Pawar	9657737 537	Sangli		

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
			Dr. Jay Kuklarni	9552589 751		Satara District.	
51	Indrayani	83	Sachin Landage (Bhaiya)	9922955 490	Pune	Indrayani River originates in Kurvande village near Lonavla, a hill station in the Sahyadri mountains of Maharashtra .	Confluenc e of Indrayani & Bhima river at Tulapur, Pune
			Dhananjay Shedbale	9822394 670			
52	Pawana	55	Girish Patil	7588192 382	Pune	Pavana River originates from the Western Ghats, ( in the Village Jambulne) about 6 km south of Lonavala.	Its confluence with the Mula river near Sangvi, Pune.
			Pradip Walhekar	9011036 360			
53	Mutha	63.5	Manish Ghorpade	9325382 401	Pune	It arises in the Western Ghats in Vegre tal Mulshi	Confluenc e with Mula River at Sangam bridge Pune.
			Raosahib Bhau Nichit	9822918 409			
			Radhika Kulkarni	9049861 344			
			Shailaja Deshpand e	9822391 941			
54	Ghod	170	Rajendra Gadade	9404959 922	Pune	Ghod originates on the eastern slopes of the Western Ghats at 1,090 metres above sea level.	Its confluence with the Bhima river.

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location		
55	Meena	53	Veena Patil	9881493 611	Pune	Originates from western ghat near village Wadaj taluka of junnar.	Chincholi Mineshwar, Tal-Junnar		
			Yogesh Namdeo Pate	7083841 828					
			Swati Dixit	9420174 834					
			Nitin Shelar	9730803 017					
56	ManGanga	154	Shri Vaijinath Gongade	9420093 599	Solapur	Kuljai tal Man Dist Satara	Sarkoli ,Tal-Pandharpur, Dist-Solapur.		
			Suryakant Solse	7720908 888					
			Shri Vaijinath Gongade	9420093 599					
			Sachin Khatke	8554989 910	Sangli,				
			Laxman Kadam	9423946 767					
			Shri Vaijinath Gongade	9420093 599					
			Dr. Madhav Pol	9422400 689					
			Rupesh Kadam	9834969 707	Satara,				
			Ajit Maswad	9922248 550					
57	Sina	15	Vishnu Pival	9595991 555	Jalna	Torna in Ahmadnagar district, Maharashtra	Babhal, Dist- Jalna		
58	VelGanga River	20	Bharat Sakore	9922304 754	Pune	Kurvandi Ambegaon Taluka	Vittalwadi, Shikharapur		
			Shubham bagate	8698634 506					
			Kalyani Shinde	8149975 877					

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location		
59	Ram Nadi (Pune)	19	Anil Gaikwad	9922001 442	Pune	behind Rameswar temple, bhukum pune.	Sangam with mula at pune		
			Virendra Chitrav	9822975 881					
60	Kasal Ganga	42	Mahendra Mahajan	9881099 295	Solapur	Kataphal, Sangola, Dist solapur	Chandrabh aga river , Shelawe, pandharpu r, dist Solapur		
			Balasaheb Dhale	9767347 604					
61	Bhima River	451	Vinod Bodhakar	9850230 064	Pune	It originates near Bhimas hankar Temple in the Bhimashanka r hills in khed Taluka on the western side of the Western Ghats of Pune District.	Upper Bhima basin receives water from Mula, Mutha, and Pavana rivers that confluence at Pune.		
			Bharat Mallav	9890775 025					
			Rajnish Joshi	9850064 066	Solapur				
			Suryakant Bankar ( Pandharpu r)	8275275 198					
			Ramesh Dawade ( Indapur )	9404998 481					
62	Adila Nadi (Tributar y of Sina Bhima River )	47	Dr. Anil Narayanpe thkar	9423325 587	Solapur	Dhanegaon osamanabad	Talgaon Solapur		
			Pravin Tale	9923899 698					
63	Dhubdhu bi River (Tributar y Of Bhima River )	37	Dr. Anil Narayanpe thkar	9423325 587	Solapur	Dhotri Solapur	Kudal Solapur		
			Dinakar Narayankar	8806988 784					
			Mr. Swapnil Pekam	8830993 011					

પરિશિષ્ટ - ૧

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
----------	-------------	--------------	-------------------------	------------	----------	-----------------	----------------------

West Flowing River

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact Number	District	Origin Location	Confluenc e Location
64	Vaitarna	171	Rahul Tiwarekar	9082163 635		Trambakeswar Nashik	Wada, Dist - Palghar
65	Ulhas	122	Rahul Mukadam	8830995 977	Mumbai	Rajamachi Hills, Beyond Kajat	Thane
66	Kushivali	40	Trayambak Salvi	9561899 540	Thane	Kushivali, Talika-Ambarnath	Desai, Tal-Kalyan
			Vikas	8104629 169			
67	Savitri	99	Kishor Dharia	98204 44496	Raigad	Lahulshe Kolhapur	Dasgav Khadi
			Ganesh Khatu	7276670 311			
			Kishor Dharia	98204 44496	Ratnagiri		
68	Kaal	24	Ajit Gokhale	9870423 023	Raigad	Kunde, Raigad	Dasgav Khadi
			Uttekar	9222087 458			
69	Vashishti	74	Shah Nawaz	9822820 395	Ratnagiri	Pokali Valan Bandhara, Tal - Chiplun	Dalvatane, Taluka-Chilpun
70	Kajvi/ Kajali	52	Rohan Ingale	9325956 373	Ratnagiri	Vishalgad & amba ghat	Arabian Sea at Village Bhatye.
			Dr Sumant Pande	9764006 683			
			Anil Kamble	9403101 559			
71	Wav	33	Abhijit Hekshete	9422052 314	Ratnagiri	Bhosane, Tal-Sangmeshwar	
			Yuyutsu Arte (Ratnagiri)	9422351 926			

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location
72	Bhatsa	70	Vilas Sable ( Shahpur )	7276379 437	Thane	Bhatasa Dam, Thane	At titwala, in kalu river,
			Nikhil Kashivale	8976727 002			
73	Bharangi		Harsh Dalal	7888288 33	Thane	Mauli Fort	Bhatsa Vafa, Angad
74	Kanakveera	22	Anand Bhagwat	9892207 121	Thane	Malshej Ghat, Tal-Morbal	Shahapur
75	Chor	10	Vishal Sabale	7276379 437	Thane	Igatpuri Dongar rangaghathan devi, Tal-Igatpuri	Bhatsa Dharan
76	Lenadi	15	Vasant Bhoir	9987123 211	Thane	Lenadi nadi, at. Post. Lenad khurd	Shahapur Lenad, Dist-Thane
77	Dahisar	12	Harish Pande	9819011 190	Mumbai	Tulsi Lake SGNP.	Manori Krick Arebian Sea
78	Mithi	16	Snehal Donde	9922007 354	Mumbai, Suburban Mumbai	R.A. Forest	Areabian Sea
			Sweta Junjunwala	9969307 505			
79	Walghat		Vikas Patil	7798811 512			
80	Oshiwara	12	Col. Unni Chandra Shekhar	99301 55548	Mumbai, Suburban Mumbai	R.A. Forest	Areabian Sea
			Snehal Donde	9922007 354			
81	Walduni	19	Avinash Kubal	9324238 031	Thane	Hajimalang Hills, Tal-Ambarnath	Kalyan-ulahas River
			Vikas Patil	8108903 939			

પરિશિષ્ટ - ૧

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
82	Kumbheri	18	Kamlesh Jadhav	9922798 966	Thane	Kumbharshiv	Khadvali, Tal-Bhivandi
83	Kamvari	27	Snehal Donde	9819088 651	Thane	Uldhas, Tal-Bhivandi	khadi, Tal-Thane
			Mr. Mangesh Khatu	8010355 935			
84	Bhogavati	21	Uday Mankawale	9860544 583	Dhule	Pen Raigad	Bodeswari Village, Antora Khadi
85	Jagbudi	35	Shah Nawaz	9822820 395	Ratnagiri	Khopi, Tal-Khed	Karbhavani,Tal-khed
86	Kasardi	20	Arvind mhatre	9821029 530	Raigad	Bhekara	Navade, Tal- Panvel
87	Khadsi		Jayesh Sawant	9421246 648			
88	Gandhari		Kishor Dharia	98204 44496	Raigad	Raigad	Dasgov Khadi
			Pravin Gomkale	9920666 747			
89	Poisar River	7	Pravin Shinde	9969055 873	Mumbai,	National Park	Gurai
90	Kadshi	23	Jayash Sawant	9421246 648	Sindhud urg	Sawantwadi, Siindudurg	Terekhol nadi, Dhingne , Sindudurg

Tapi River

Sr . N o	River Names	Len gth in Km	Name of The Coordinat or	Contact No	District	Origin Location	Confluenc e Location
9 1	Dongari	30	Savita Rajput	992182 8306	Jalgaon	Satmala, Goutalla hills	Chalisgao n
			Shekhar Nimbalkar Mission 500 Panch Patil Team	976346 9063			

પરિશિષ્ટ - ૧

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location
9 2	Titur	38	Prashant Gaikwad Mission 500 Panch Patil Team	758881 4050	Jalgaon	Satmali hills	Chalisgaon
			Dinesh Jadhav	997071 5301			
9 3	Belganga	20	Prof. R M Patil (Chalisgaon)	985008 2006	Jalgaon	Bramhanshelage malshelage tekdi- Tal-Chalisgaon	Dasegaon Tal-Chalisgaon
			Prof. Kiran Patil	940562 6592			
9 4	Baradi	9	Eknath Malatkar ( chalisgaon )	942007 7733	Jalgaon	Dhaman Gaon	With Girna river At Village Bahal
			Milind Devkar	942039 0918			
9 5	Bhonak	28	Tejas Patil	965773 7200	Jalgaon	Shirsad, Jalgaon	Tapi River

9 6	Gomai/ Gomati	58	Principal. Makrand N Patil	99221 52727	Nandur bar	Khal ghat, Madhya pradesh	Prakash, Tal-Shahada
			Nikhil Chaudhary	942152 4075			
9 7	Waki River	65	Ajit K Pavara ( Dandgaon - Tal Akrani )	942250 6318	Nadurb ar	Satpuda Hills	Kakadada
9 8	PainGan ga	84	Nandkisho r Deshmukh ( Buldana )	982338 9990	Akola, Hingoli, Buldhana	Ajanta range Dist Aurangabad	Buldana District

परिशिष्ट - १

Name Of coordinator (River wise)

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location
			Subhash Sarkate	869822 7384			
			Dr. Rajendra Shelke	902812 8951			
9 9	Chandra bhaga	141	Arvind Nalkande	989097 0628	Akola,	Betul, Dist- Madhya pradesh	Purna River Sangva Mela, Dist- Akola
1 0 0	Girna River	94	Vishal Sonkul	758861 5021	Jalgaon	originates at Kem Peak in the Western Ghats mountain range Nashik District	Rameshw ar, Dist - jalgaon
			Sarang Dhanad	915804 5285			
			Pranil Choudhari - Jalana	942146 5476			
10 1	Bhat	22	Bhila Patil	7720092 654	Dhule	Wadel Taluka, Dhule.	Panjara Nadi, Mandal
			Umesh Pandurang Patil	9359809 952			

Narmada River

Sr . N o	River Names	Length in Km	Name of The Coordinator	Contact No	District	Origin Location	Confluence Location
10 2	Jal Machali	14	Arvind Bagale (Akkalkuva )	9421293 248	Nandurb ar	Horaphali- Akkalkuva	
10 3	Devanand	70	Jitendra Kushal Pavara	8275086 381	Nandurb ar	Sari, Tal- Akkalkua	Jhambhola pada

## परिशिष्ट २

जिल्हाधिकारी यांनी “चला जाणुया नदीला” अभियानाच्या समन्वयकांना उपलब्ध करून द्यावयाची माहिती.

अ.क्र	माहितीचे स्वरूप
१.	गावाचा नागरी क्षेत्राची, कुटुंब संख्या लोकसंख्या इ (demographic) सर्व माहिती
२.	टंचाई ग्रस्त(टँकर ने पाणी पुरवठा असलेली गावे/वार्ड)
३.	पुरप्रवण क्षेत्रातील गावे
४.	वनक्षेत्रात असलेली गावे
५.	पर्जन्यमान(मागील १० वर्षांपासून ची माहिती) मंडळ निहाय
६.	जिल्हातील उद्योगांची गाव निहाय आणि उद्योग निहाय
७.	नद्यांच्या प्रदूषणाची मागील तीन वर्षातील अहवाल
८.	मृदा चाचणी प्रयोगशाळेचे नावे
९.	पाझर तलाव साठवण तलावांची नावे
१०.	एकूण क्षेत्र लागवडी योग्य क्षेत्र इ गाव निहाय
११.	जिल्हातील मत्स्यव्यवसाय
१२.	BMC स्थापित झालेल्या ग्रामपंचायती
१३.	भूजल अहवाल पाणलोट निहाय
१४.	नद्यांचे नकाशे
१५.	जिल्हातील पर्यटन स्थळे
१६.	जिल्हातील धार्मिक स्थळे
१७.	मल जल निस्सारणाची माहिती
१८.	पाण्याचा ताळेबंद (केला असल्यास) अन्यथा त्याची पूरक माहिती
१९.	कांदळवने (Man groove) इ बाबत माहिती
२०.	खान्या आणि गोड्या पाण्याच्या समस्या असलेली गावे.
या शिवाय स्थानिक स्तरावर इतर आवश्यक माहिती हवी असल्यास ती पुरवावी.	